

УДК 94 (477+497+327)

DOI: <http://doi.org/10.17721/2524-048X.2019.14.147-169>

Анна Тертична, здобувачка

Радник

Міністерство закордонних справ України

Київ, Україна

ORCID: 0000-0002-2157-2003

ШТАТНІ І ПОЗАШТАТНІ КОНСУЛЬСЬКІ УСТАНОВИ УКРАЇНИ В БОЛГАРІЇ: ВНЕСОК У РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Анотація. У статті аналізуються досягнення штатної та нештатних консульських установ України в Болгарії у площині впровадження публічної та культурної дипломатії, напрацювань сфері формування позитивного іміджу України в болгарському суспільстві, а також внеску у міжкультурну комунікацію українського і болгарського народу. Увага приділяється присутності в публічному просторі Генерального консульства України у Варні, яке діяло у період з 2002 по 2014 рік, а також діяльності на ниві культурної дипломатії Почесних консулів України в Бургасі, Пловдиві та Русе. Здійснено аналіз міжнародних договорів, які регулюють діяльність штатних і нештатних консульських установ у сфері культурного і гуманітарного обміну. Виявлено пріоритетні сфери діяльності нештатних консульських установ з підтримки літературного, музичного та театрального обміну. Важливою є допомога нештатних почесних консулів у консолідації та діяльності української громади в Болгарії, об'єднанні української молоді.

Встановлено, що діяльність Почесних консулів України в Болгарії підтверджує важливість призначення на такі посади осіб, які мають відповідний досвід бізнесових контактів з українськими партнерами, а також бажання сприяти презентації українського культурного спадку в Болгарії. Як випливає з дослідження, кожен почесний консул України в Болгарії переважно самостійно визначає пріоритетні напрямки сприяння розвитку українсько-болгарських міжкультурних контактів, різняться також кількісно-якісні показники результатів їхньої роботи у цій сфері, як і змістовний контент презентованого ними українського культурного продукту. В цьому сенсі вбачається доцільним посилення координації та використання можливостей Почесних консульств України з державними інституціями, які відповідають за популяризацію української культури за кордоном. Окрім цього нештатні консульські установи можуть стати додатковими інструментами сприяння діяльності створеного у 2018 році Українського інституту.

Ключові слова: Україна, Болгарія, культурна і публічна дипломатія, міжкультурний обмін, українсько-болгарські відносини.

Майже всі країни світу, зважаючи на обмеженість фінансових ресурсів міністерств закордонних справ, вдаються до практики інституту почесних консулів, що дозволяє досягати кращих результатів у розвитку торговельно-економічних, освітніх та культурних контактів з конкретними державами-партнерами.

Першими важливість цього інституту саме у сфері культурної та публічної дипломатії усвідомили і розпочали активно застосовувати малі держави, у яких не вистачало ресурсу для забезпечення діяльності розгалуженої мережі дипломатичних представництв в країнах світу [66]. В умовах сучасних

глобалізаційних процесів навіть за наявності штатного дипломатичного представництва в іноземних державах почесні консули або нештатні консульські установи відіграють дедалі помітнішу роль у провадженні публічної дипломатії. Ця тенденція притаманна і українській дипломатичній службі. Якщо у 2011 році Україна мала 89 почесних консулів в 61 країні світу [2, с. 12], то у 2018 року за даними веб-сайту МЗС їх налічується 109 у 63 країнах [44].

У Болгарії станом на 2018 рік діють три нештатних (почесних) консульства. Протягом 2002 -2014 рр. у м. Варна діяло Генеральне консульство України, яке окрім власне консульських функцій також сприяло розвитку культурної та публічної дипломатії України у відносинах з Болгарією, передусім у міжрегіональному вимірі. Діяльність штатної консульської установи у м. Варна, а також Почесних консулів України у мм. Бурас, Пловдив та Русе у площині розвитку міжкультурної комунікації між українським і болгарським народом становить інтерес з точки зору аналізу успішних напрацювань та вивчення потенціалу розширення міжкультурного обміну та активізації публічної дипломатії України у відносинах з Болгарією. Загалом у Болгарії у 2018 році було акредитовано 74 почесних консулів іноземних держав. Зі свого боку Болгарія, окрім дипмісії в Києві має Генеральне консульство Болгарії в Одесі, до 2014 році діяла канцелярія Посольства Болгарії у Донецьку (припинило роботу внаслідок російської агресії проти України). Станом на кінець 2018 року Болгарія мала двох почесних консулів у Львові В.Нотецького [43] та у Запоріжжі С.Желев [53].

Існує значна кількість літератури, присвяченої вивченню діяльності нештатних консульських установ, зокрема й площині культурної та публічної дипломатії. В українській історіографії питання діяльності почесних консульств саме у культурно-гуманітарній сфері є малодослідженим. Історію заснування почесних консульств Української Народної Республіки досліджувала історикиня І.Матяш [32]. Загальний внесок інституту нештатних консулів у розвиток двосторонніх відносин був темою наукових інтересів Т.Грачевської [7]. Окремі аспекти аналізу нештатних консульських установ України та їхнього внеску у публічну і культурну дипломатію за кордоном знаходимо у дослідженнях К.Балабанова та М.Трофименка [2, с.12].

Ціллю цієї статті є проаналізувати історію діяльності штатної консульської установи та почесних консульств України в Болгарії у площині культурної та публічної дипломатії, сприяння у формуванні позитивного іміджу України в

болгарському суспільстві, а також внесок у міжкультурну комунікацію українського і болгарського народів.

Після встановлення дипломатичних відносин з Болгарією у 1991 році Україна не одразу вдалася до застосування практики відкриття додаткових консульських установ на території цієї держави. Певний час існувала диспропорція та невідповідність принципу взаємності, оскільки болгарська держава поруч із відкриттям свого Посольства в Києві зберегла і Генеральне консульство в Одесі, яке діяло ще за часів СРСР. Зважаючи на регіональні та інфраструктурні особливості Болгарії, а також враховуючи зростання міжрегіональних контактів додаткову консульську установу України в м. Варна – Генеральне консульство було акредитовано у 2002 році. З його відкриттям значно полегшився доступ до консульських послуг українських громадян, які проживали у сусідніх містах та областях: Добрич, Бургас, Слівен, Хасково, Сілістра, Разград, Шумен, Ямбол. Генеральним консулом було призначено О.Барановського (газета української діаспори [52]).

Діяльність Генерального консульства, як і нештатних консульських установ регулюється положеннями Віденської конвенції про консульські зносини від 1963 року [4], Консульським статутом [28] та Консульською конвенцією між Україною та Республікою Болгарія [27], положення яких визначають, що консульські установи сприяють, окрім захисту прав та інтересів громадян, розвитку контактів у культурній, гуманітарній сферах, а також у галузі освіти.

З метою покращення інформування громадськості про свою роботу у лютому 2004 року Генеральне консульство України у м. Варна запустило власну інтернет-сторінку болгарською і українською мовами www.consul-ua.com. Втім, проаналізувати діяльність Генконсульства за цим інформаційним ресурсом є неможливим, оскільки він перестав існувати після рішення про закриття установи у 2014 році внаслідок необхідності скорочення державних видатків в складних економічних умовах, в яких опинилася Україна після падіння режиму В.Януковича [60]. За інформацією газети болгарського українця В.Жуківського «Україна-прес», сторінка українського генконсульства у Варні свого часу значно краще представляла Україну, аніж ресурс Посольства України в Софії, який повільно працював і був переобтяжений інформацією [6]. Важливим проектом у сфері публічної дипломатії стало видання українським генконсульством у 2004 році довідника «Україна зблизька» («Україна отблизо») [5]. Упорядником видання став віце-консул В.Кирилич, а переклад допомогла здійснити М.Палій, викладачки Варненського технічного

університету. Як зазначається на шпальтах видання «Україна-прес», наклад склав 1000 примірників, які були передані органам влади консульського округу, університетам, школам і бібліотекам. Довідник став надзвичайно актуальним після Помаранчевої революції і представив болгарам цікаву і корисну інформацію: про основні напрями зовнішньої політики України, її географію, наукові досягнення, культуру, історію, державний устрій, структуру економіки та опис найбільш вагомих галузей економічного розвитку. Окрема стаття інформувала про внесок українського народу у визволення Болгарії від османського ярма. Представлено також основні страви української кухні та їхні рецепти. Наприкінці довідника подано переклад основних фраз у спілкування, які можуть стати у нагоді туристам. Такий формат поширення інформації про Україну був позитивно сприйнятий представниками регіональної влади і знайшов схвальні відгуки в місцевих ЗМІ.

У 2006 році з ініціативи Генерального консула України О.Барановського у м.Варна було відкрито перший у Балканському регіоні пам'ятник українським воїнам, які загинули за свободу Болгарії. Перший камінь у фундамент комплексу було закладено ще у 2003 році, а його завершення відбулося завдяки спонсорській допомозі української і болгарської сторін. З метою збору коштів та отримання необхідної дозвільної документації було створено ініціативний комітет на чолі з Н.Голуб, головою українсько-болгарського товариства «Чорномор'я» (Черноморіе) та В.Крачуною, директором болгарської національної гімназії гуманітарних наук і мистецтва ім. Константина Преславського [38]. В урочистій церемонії відкриття пам'ятника 14 квітня 2006 року взяли участь мер Варни К.Йорданов, голова обласної адміністрації П.Кандиларов, представники політичних партій, неурядових організацій, громадськості міста та української діаспори. Під час виступу О.Барановський зазначив, що монумент увічніює пам'ять українських полків, які виявили героїзм у 1576 р. (козацькі загони атакували Османську імперію в дельті Дунаю), 1604 р. (боротьба з османськими загонами за Варну), 1629 р. (проведення масштабної морської операції проти османської влади в Созополі), а також та під час битви на Шипці (в ході російсько-турецької війни 1877-1878 рр.) [39]. Автор проекту – болгарський архітектор С.Вейков. Після закриття ГКУ догляд за монументом здійснює українська діаспора у м. Варна. Зокрема, у 2017 році за наполяганням громади і сприяння Посольства України в Болгарії мерія міста Варна провела комплекс реставраційних робіт під керівництвом автора проекту С.Вейкова.

Генеральне консульство України у Варні, окрім цих великих проектів публічної дипломатії здійснювало регулярну інформаційну роботу, налагодило співпрацю з освітніми і науковими установами Варни, передусім дирекцією з питань культури мерії Варни, та інституціями інших міст консульського округу. Надавалося сприяння міжкультурному обміну, проведенню художніх виставок, участі українських колективів у міжнародних фестивалях, презентації української культури та літератури не лише у Варні [24].

Рішення про закриття української штатної консульської установи було негативно сприйнято передусім варненською українською громадою. Болгарська сторона з розумінням поставилася до такого рішення України, однак очевидно сподівається на відновлення консульської установи, оскільки вона досі зазначена у довіднику МЗС Болгарії [13]. У 2018 році у м. Варна продовжувало діяти Генеральне консульство Російської федерації (4 штатних консульських посадових особи), а також 12 нештатних консульських установи, зокрема Почесні консули Німеччини і Франції (Н.Недялков призначений двома державами одночасно), Данії, Норвегії і Швеції (П.Русенов призначений трьома скандинавськими державами), Ізраїлю, Індонезії, Іспанії, Казахстану, Південної Кореї, Угорщини, Словаччини, Фінляндії, Чехії та ПАР.

Ліквідація консульської установи України у Варні, окрім погіршення умов отримання захисту прав та інтересів українців у цьому регіоні Болгарії, мала негативний вплив на рівень представленості української культури і розвитку міжкультурних взаємин. Значна територіальна віддаленість від Софії не дозволила українській дипустанові перебрати на себе увесь обсяг контактів, які були напрацьовані штатною консульською установою. виправити таку ситуацію може або повторне відкриття консульства у Варні або ж призначення почесного консула України у цьому місті.

Розвивати інститут почесних консулів в Болгарії, діяльність яких регулюється Положенням про нештатних (почесних) консулів України [42], українське зовнішньополітичне відомство розпочало у 2008 році. Згідно зі статтею 2 зазначеного положення почесними консулами України у зарубіжних країнах можуть бути громадяни Болгарії, які при виконанні своїх функцій діють у межах, що допускаються міжнародним правом, а також серед іншого сприяють розвитку культурних та наукових зв'язків між Україною та Болгарією, вивчають з'ясовують умови та події культурному та науковому житті. Відповідно до практики, яка існує у переважній більшості країн, почесний консул має за власні кошти організувати роботу нештатної консульської установи. Він також не отримує винагороди за свою діяльність,

що означає відсутність фінансових витрат при відкритті почесних консульств державою, яка акредитує нештатного консула. Цей фактор є одним з найвагоміших на користь розширення мережі почесних консульств в умовах економії бюджетних коштів зовнішньополітичними відомствами різних країн світу.

Першим Почесним консулом України в Болгарії було призначено П.Бобокова, співвласника компанії «Prista oil», який розпочав свою діяльність у місті Русе у липні 2008 року [34]. До його консульського округу входять регіони Русе, Разград, Сілістра, Велико Тирново. Ще до призначення на посаду Почесного консульства П.Бобоков сприяв розвитку культурної співпраці між Україною та Болгарією, зокрема у травні 2007 року за його фінансової допомоги в Одесі було встановлено пам'ятник слов'янським просвітителям Кирилу і Мефодію [37]. Відтоді Почесний консул України в Русе продовжив допомагати розвитку культурно-мистецьких зв'язків між Україною та Болгарією, а також популяризації української держави в болгарському інформаційному просторі. Одразу після відкриття, у серпні 2008 року, Почесний консул П.Бобоков забезпечив приїзд групи українських художників в м. Русе, які представили сучасний живопис України [57]. У листопаді 2010 року він посприяв проведенню виставки русенських художників в м. Одеса під назвою «Одеса-перлина Чорного моря, Русе – перлина на Дунаї» [47]. Таким чином його діяльність виходила за рамки лише представлення української культури в Болгарії, а й допомагала двосторонньому українсько-болгарському культурному обміну.

Помітною є увага П.Бобокова до підтримки українсько-болгарських наукових контактів. У 2011 році він надав фінансову допомогу виданню збірника матеріалів конференції «Драгоманівські студії», яка проходила в Софійському університеті та була присвячена вивченню українсько-болгарських наукових зв'язків [19, с.4], а також репринтного видання підручника української мови для болгарських студентів з нагоди 15-ї річниці запровадження спеціальності «Україністика» в Софійському університеті ім. Св. Климента Охридського. У грудні 2016 року завдяки Почесному консулу в Русе побачив світ збірник архівних документів «Проф. М.Паращук – український скульптор і видатний громадський діяч», укладеного Е.Хаковою та В.Москаленком. Друк архівних матеріалів присвячених життю, творчості та суспільно-політичній діяльності проф. М.Паращука, функціонуванню у Болгарії у 20-30-х рр. ХХ століття українських емігрантських організацій, а також

болгарсько-українським дипломатичним стосункам часів УНР полегшив доступ до джерельної бази історикам-дослідникам України та Болгарії [40].

У 2011 році з метою підтримки безпосередніх контактів та молодіжного обміну П.Бобоков виступив спонсором участі болгарського фольклорного ансамблю «Зорниця» у фестивалі «Змінимо світ на краще», який проходив в міжнародному дитячому центрі «Артек», АР Крим. Почесний консул П.Бобоков двічі виступав організатором Днів українського кіно в Русе. У вересні 2011 року в залі «Європа» Прибуткового будинку, який став культурно-мистецьким центром Русе, були продемонстровані 5 сучасних українських кінострічок. У травні 2014 року Дні українського кіно були відкриті документальним фільмом про життя Т.Шевченка «Експедиція» [18]. Заходи відбувалися за присутності мерів міст, представників обласної адміністрації та провідних представників культурно-освітніх кіл м. Русе.

Почесний консул у 2011 році виступив спонсором видання окремого випуску журналу «Європа 2001», присвяченого Україні, її зовнішньополітичним пріоритетам, історії та культурі як іміджевого проекту напередодні проведення футбольного чемпіонату «Євро – 2012» [21].

У липні 2015 року ПКУ в Русе організувало виставку вишитих рушників Придніпров'я. Почесний консул фінансував перебування в Болгарії Директора дому мистецтв м. Дніпропетровськ В.Слободи та відомих майстринь української вишивки [23]. Експозиція традиційної української вишивки проходила у найпрестижнішому виставковому просторі Русе – Прибутковому будинку, і гідно представила культурні традиції українського народу в дунайському місті.

П.Бобоков не залишався осторонь гострополітичних тем сприяв поширенню правдивої інформації про Україну після завершення Революції Гідності у лютому 2014 року, а також про наслідки російської збройної агресії. 25 лютого 2014 року з ініціативи Почесного консула в Кафедральному соборі Святої Трійці м. Русе відбулася літургія в пам'ять про героїв Небесної сотні за участі представників місцевої влади та української громади, які в інтерв'ю для болгарської преси наголошували на європейському виборі українського народу та прагненні побудувати правову демократичну державу. У листопаді 2015 році П.Бобоков сприяв гастролям театру переселенців з Донбасу, які представили страждання українців, що стали заручниками російської агресії через вистави «Святий Миколай» Г.Жено та «Листи з фронту» Н.Ворожбит [64].

У травні 2017 року Почесне консульство України в Русе, з огляду на наявні багаторічні контакти з культурно-освітнім товариством кримських татар, які

проживають у с. Ветово Русенської області, виступило організатором фотовиставки «Крим. Погляд з іншого боку». Фотороботи кримської журналістки Е.Зіятдінової, представлені у Регіональному історичному музеї, викликали значний інтерес серед регіональних мас-медіа як до теми і незаконної російської окупації Кримського півострова, так і до товариства кримських татар у Болгарії, предки яких пережили сталінський терор і депортацію 1944 року [62]. Завдяки мистецтву фотографії громадськість дунайського міста мала змогу пересвідчитися у чисельних порушеннях прав корінного народу Криму з боку держави-агресора.

З нагоди 25-річчя відзначення українсько-болгарських дипломатичних відносин Почесного консула П.Бобокова було нагороджено відзнакою «За вірну службу» за його внесок у розвиток українсько-болгарських відносин [45, с. 36].

Наступний етап розширення мережі позаштатних консульських установ України в Болгарії розпочався у 2011 році, з призначенням Почесного консула України в Пловдиві Д.Георгієва, власника косметичної компанії «Роза-Імпекс». До його консульського округу увійшли міста та області Пловдив, Пазарджик, Смолян, Кирджалі, Хасково, Стара Загора [36]. Почесний консул України в м. Пловдив підхопив естафету нештатного консула у м. Русе П.Бобокова та левову частку своїх зусиль докладає для популяризації України в Болгарії, українсько-болгарського міжкультурного обміну у сфері живопису, музики, театрального мистецтва.

У сфері підтримки літературного обміну Д.Георгієв сприяв виходу у світ у березні 2011 р. роману «Облога» болгарською мовою української письменниці К.Нгуен [29], роману «Труба» українського сатирика А.Крима у червні 2011 року [1], організації творчого вечора Ю.Андруховича у Пловдиві, де було представлено болгарські видання «Московіади» і «Дванадцяти обручів» у червні 2013 р. [65]. В рамках святкування 200-річчя з Дня народження Т.Шевченка Д.Георгієв надав фінансову підтримку виданню двомовного українсько-болгарської «Кобзаря», презентація якого відбулася у приміщенні Болгарської академії наук в Софії [3] та стала помітним явищем культурного і академічного життя Болгарії. Окрім цього за його допомоги у березні 2014 року було організовано виставку архівних документів БАН, присвячених діяльності Т.Шевченка та його впливу на болгарських просвітників Р.Жинзіфова (1839-1877), Л.Каравелова (1834-1879), болгарських поетів П.Р.Славейкова (1827-1895), П.П.Славейкова (1866-1913), письменників І.Вазова (1850-1921) та Т.Влайкова (1865-1943), творчість болгарських публіцистів, журналістів,

перекладачів С.Члінгірова (1881-1962), Х.Цанкова-Дерижана (1888-1950), Г.Мілева (1895-1925) та ін.

За особливий внесок у популяризацію творчої спадщини Тараса Шевченка в Болгарії Д.Георгієва у вересні 2015 року було нагороджено Ювілейною відзнакою Світового Конгресу Українців. Він став єдиним іноземним громадянином неукраїнського походження, заслуги якого в такий спосіб відзначила впливова українська організація. Відповідну ініціативу пролобіювала Спілка українських організацій Болгарії «Мати Україна».

У 2011 році Почесне консульство України у Пловдиві стало ініціатором вікторини Болгарського національного телебачення «Хвилина – це багато», присвяченої 20-й річниці відновлення українсько-болгарських дипломатичних відносин. У 2015 році було оголошено літературний конкурс «Древня і сучасна Україна», який мав на меті стимулювати болгарську молодь до літературних пошуків в сенсі ближчого ознайомлення з Україною. У 2018 році переможцем конкурсу став болгарський студент Й.Граматигов з м. Пловдив, який отримав премію в 1000 болгарських левів. Другу премію в розмірі 500 болгарських левів отримала А.Методієва з м. Софія, третє місце і премія 400 левів дісталися О.Божековій зі Слівена. За підсумками конкурсу Д.Георгієв видав збірку оповідань 12 конкурсантів [31].

У рамках відзначення Міжнародного дня поезії Почесне консульство України в Пловдиві ініціювало проведення вечора української поезії за участі поетів і перекладачів А.Багряної та Д.Хрїстова [55].

Регулярною з боку Почесного консула Д.Георгієва була допомога участі українських музикантів у фестивалях музичного та театрального мистецтва, які проходять в Пловдиві. Завдяки його підтримці у Міжнародному фестивалі камерної музики взяли участь: піаніст А.Поляков у червні 2012 р., квінтет «Київ» у 2014 р. [26], дует Павла та Анни Хмари (скрипка і рояль) у червні 2015 р. [20], дует українських виконавців класичної музики М.Грінченка та Р.Лопатинського у 2016 році [58].

У сфері підтримки міжтеатральних контактів Почесний консул Д.Георгієв сприяв участі Кирджалійського драматично-лялькового театру у фестивалі «Босфорські агони» в Сімферополі у липні 2007 року [30], а також гастролям музично-драматичного театру з м. Запоріжжя в Пловдиві у вересні 2011 році [49]. Завдяки підтримці Д.Георгієва у Пловдиві, відбулися гастролі Київського драматичного театру з виставою «Дзвоник з Минулого» В.Цівінського (вересень 2012 р.), Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі з виставою «Дні відлітають з вітром» (вересень 2013

р.), Театру-мюзиклу «Comme il faut» з виставою «Мерлін Монро. Образ, що затьмарив життя» (вересень 2015 р.) [25], молодіжного театру ім. Леся Курбаса зі Львова з драматичною симфонією за поезію В.Стуса (вересень 2017 р.) [56], Національного академічного драматичного театру ім. М.Заньковецької із спектаклем «Чоловік моєї дружини» (вересень 2018 р.).

Не менш активною була підтримка Почесного консула України в Пловдиві організації виставок українського мистецтва. Так, у вересні 2011 році в Культурному центрі Радіо «Пловдив» було проведено виставку дитячих малюнків з України з нагоди 20-ї річниці незалежності української держави. У червні 2012 р. до Дня Конституції України в Музейному центрі сучасної історії в Пловдиві пройшла виставка «Петраківський живопис» української майстрині Г.Назаренко [54]). У червні 2014 р. в Міській художній галереї Д.Георгієв відкрив дві виставки «Шевченко і Болгарія» та «Бессарабські і таврійські болгари: хроніка 20 ст.» [41]. У січні 2013 р. в Пловдиві пройшла фотовиставка «Українське село» українського художника А.Колобова [61]. У вересні 2016 року в Пловдиві відбулася виставка живопису художника Р.Гуменюка під назвою «Український наспів», а у вересні 2017 року – виставка витинанок української майстрині А.Дем'янчук «Мої міста» [59].

Почесний консул України у м. Пловдив надавав сприяння презентації українського кінематографа. Зокрема, у січні-лютому 2011 року в ефірі регіонального телебачення «ПОТВ» пройшов місяць українського кіно, в рамках якого в ефірі транслювалися фільми С.Параджанова «Тіні забутих предків», історична драма «Богдан Хмельницький» та ін. За сприяння Д.Георгієва українська кінострічка «Експедиція», присвячена життю і творчості Т.Шевченка була доступна для перегляду в ефірі пловдивського регіонального телебачення у серпні 2014 року.

У липні 2012 року Почесне консульство України в Пловдиві забезпечило оздоровлення групи дітей, що постраждали в наслідок аварії на Чорнобильській АЕС. 19 дітей з Дніпропетровської області пройшли курс лікування у бальнеологічному комплексі м. Хісаря Пловдивської області [10].

Підтримуючи розвиток інституційних відносин між музейними установами та з нагоди 100-річчя археологічної знахідки місця поховання болгарського Хана Кубрата в с. Мала Перещепина Полтавської області, Д.Георгієв став одним з меценатів будівництва меморіального комплексу, який передбачав будівництво пам'ятника, музею, церкви та готелю і мав стимулювати інтерес болгарських туристів до цього історичного значимого для них місця [11].

За сприяння ПКУ Д.Георгієва розвивалися також і наукові контакти. Так, у березні 2013 році він надав сприяння візиту української делегації та підписанню угоди про співробітництво між Донецьким національним медичним університетом ім. М.Горького та Медичним університетом м. Пловдив (сайт Почесного консульства в Пловдиві [33]).

У 2016 році з ініціативи Д.Георгієва Львів та Пловдив стали містами-побратимами, перебування чисельної болгарської делегації у Львові сприяло налагодженню безпосередніх контактів та активізації міжрегіонального співробітництва. Окрім цього Почесний консул активно допомагав українській діаспорі Пловдива у проведенні щорічних зборів та заходів, присвячених збереженню народних традицій.

З початком російської збройної агресії проти України Почесний консул Д.Георгієв виявив ініціативу долучитися до волонтерської допомоги українській армії. Так, з його згоди Спілка українських організацій Болгарії «Мати Україна» отримала 400 промірників українсько-болгарського видання «Кобзаря», кошти від реалізації яких йшли як внесок у благодійну діяльність українських волонтерів в Болгарії. Окрім цього Д.Георгієв надав допомогу українській армії у вигляді одноразових мийних засобів, всього вагою півтори тони, а також сприяв організації дозвілля групам дітей з прифронтових зон, які прибували на відпочинок у Болгарію протягом 2015-2016 рр. У вересні 2015 року Д.Георгієва було нагороджено медаллю Української православної Церкви Київського патріархату «За жертвність і любов до України» за сприяння волонтерській діяльності Спілки українських організацій Болгарії «Мати Україна». У грудні 2016 року його було нагороджено відзнакою МЗС України «За вірну службу» за багаторічну роботу і значний внесок в українсько-болгарські відносини [45, с. 36].

Відкриття Почесного консульства України в Бургасі на чолі з Д.Караненовим відбулося у грудні 2013 року. До його консульського округу належать міста та області Бургас, Слівен, Ямбол, Шумен, Тирговиште [35]. Д. Караненов є власником готелю «Приморець» в м.Бургас, а також низки закладів готельного бізнесу на курорті «Сонячний берег».

Діяльність Почесного консула України в Бургасі зосереджена переважно на підтримці української діаспори в м. Бургас, зокрема товариства «Діаспора – Україна» та «Балканська Січ». З початку своєї роботи в якості почесного консула Д.Караненов підтримав ініціативу української громади і щорічно сприяє проведенню Днів української культури в м.Бургас, які проходять у виставково-культурному центрі «Морско казино» (*Морське казино*) у рамках

представлення культур народів світу під час курортного сезону у чорноморському місті. Так, у 2014 році Дні української культури було відкрито виставкою вишитих українських рушників [50]. У бургаських Днях української культури - 2015 представили свої таланти дитячі та професійні колективи українського танцю і пісні з м. Київ та Полтава. Окремо було організовано виставку предметів побуту і культури українського народу [22]. У днях культури – 2016 взяла участь народна артистка України, співачка К.Бужинська, а також інструментальний ансамбль «СonTRUST» з м.Львів, ансамбль танцю з м.Прип'ять, майстриня народного мистецтва Е.Хорт, вокалістка Н.Мазанович та бандуристка Л.Нечипорук [17]. У 2017 році за сприяння Почесного консула Д.Караненова у рамках Днів культури свою творчість представили танцювальні колективи «Калинове гніздо» та «Мальви» Київської області, інструментальний ансамбль з м. Львів, також відбулася виставка українського живопису [16].

У 2018 році українську культуру в Бургасі представили поетеса Г.Онацька, вокаліст П.Склярів, фольклорний ансамбль «Перлина Петропавлівки» [14].

За словами Д.Караненова, «з кожним разом Дні української культури в Бургасі набувають більш вагомого значення як форум взаєморозуміння і унікальна бургаська модель взаємодії української та болгарської культур. Нашою метою є показати молодому поколінню, що існують традиції між нашими двома народами»[12].

Заходи, організовані Почесним консульством України спільно з активістами української громади традиційно відвідували керівництво міста Бургас та області, відомі інтелектуали чорноморського міста, вони не залишалися поза увагою регіональної преси.

У співпраці з Посольство України Почесний консул Д.Караненов організовував у м. Бургас документальні фотовиставки, зокрема присвячені Голодомору в Україні 1932-1933 рр. [46], а також життя та творчості Т.Шевченка та його впливу на болгарських просвітників [9].

За активну участь у розбудові українсько-болгарських зв'язків Д.Караненов був нагороджений у грудні 2016 року спеціальною «Відзнакою Міністерства закордонних справ України» [45, с. 37]. Загалом, усі почесні консульства України в Болгарії були залучені до організації регіональних виставок, присвячених внеску українського народу у визволення Європи від фашизму, причинам та наслідкам сталінського злочину – Голодомору в Україні 1932-1933 рр., а також наслідкам аварії на Чорнобильській АЕС. Зважаючи на традиційну орієнтованість на сприяння міжкультурним обмінам Почесні консули України в Русе та Пловдиві надали фінансового сприяння підготовці

Днів української культури України в Болгарії, які пройшли під патронатом Міністерств культури і мистецтв двох країн у квітні 2013 року [15].

Усі українські Почесні консули в Болгарії допомагали реалізації проекту оздоровлення у 2015-2016 рр. груп дітей-сиріт з родин загиблих українських військових [63]. Також вони профінансували витрати по реабілітації дев'яти груп поранених українських військових, які оздоровлювалися у військовому госпіталі «Колероя». Протягом 2015-2017 рр. зусиллями Почесних консулів України в м. Бургас, Пловдив та Русе курс реабілітації в Болгарії пройшли 75 українських військових [45, с. 37].

Висновки. Аналіз діяльності штатного консульства у м. Варна та почесних консульств України у м. Бургас, Пловдив та Русе свідчить про їхній значний внесок у розвиток міжкультурного обміну між Україною та Болгарією, популяризацію інформації про Україну, її культуру, історію, традиції, встановлення сталих контактів між культурними і освітніми установами, сприяння молодіжному обміну, поширенню інформації про видатних українців в Болгарії та традиції давніх українсько-болгарських зв'язків у різних сферах. Закриття штатної консульської установи України у м. Варна у 2014 р. не могло не позначитися на рівні інформаційної та культурної присутності України у Варненському регіоні. Для виправлення такої несприятливої ситуації вбачається за необхідне або повторно відкрити Генеральне консульство України або призначити Почесного консула.

Діяльність Почесних консулів України в Болгарії підтверджує важливість призначення на такі посади осіб, які мають відповідний досвід бізнесових контактів з українськими партнерами, а також бажання сприяти презентації українського культурного спадку в Болгарії. Як впливає з дослідження їхньої конкретної роботи, кожен почесний консул самостійно визначає пріоритетні напрямки свого сприяння розвитку українсько-болгарських міжкультурних контактів, різняться також кількісно-якісні показники результатів їхньої роботи у цій сфері, як і змістовний контент українського культурного продукту. В цьому сенсі було б доречним посилити координацію діяльності почесних консулів України у сфері культурної дипломатії шляхом інституційної підтримки з боку української держави.

Не менш важливою є допомога почесних консулів у консолідації та діяльності української громади в Болгарії, об'єднанні української молоді, а також налагодженню інституціональної співпраці між регіонами Болгарії та України.

Фінансове сприяння з боку почесних консулів України в Болгарії книговидавничої та перекладацької справи, проведення виставок, гастролей музикантів та театральних труп, проведення регіональних Днів української культури свідчать на користь розширення мережі нештатних консульських установ. Їхні напрацювання та ефективні зв'язки з представниками регіональної влади, місцевими закладами культури й освітніми інституціями значно спрощують проведення заходів культурного характеру й для Посольства України в Болгарії, яке завдяки до почесним консулам проводить системні «ланцюгові виставки» у містах Бургас, Пловдив та Русе. Така практика має бути продовжена та удосконалена за рахунок інших болгарських міст – регіональних центрів консульських округів, ввірених українським нештатним консулам. Поширення заходів українсько-болгарського міжкультурного діалогу на більш віддалені регіони Болгарії дозволить збільшити кількість симпатиків України, що має винятково важливе значення в умовах антиукраїнської пропагандної кампанії, а також традиційно сильних русофільських настроїв у цій країні. Цей досвід може бути корисним під час ухвалення стратегії публічної та культурної дипломатії, в т.ч. з огляду на доцільність координації та використання можливостей інституту почесного консульства України за кордоном для просування українського культурного продукту на міжнародній арені. Окрім цього, Почесні консульства України можуть стати додатковими інструментами сприяння діяльності створеного у 2018 році Українського інституту та розширення мережі його закордонної присутності.

З початком російської збройної агресії проти України почесні консули України в Болгарії ініціативно сприяли поширенню правдивої інформації про події в окупованому Криму та на Сході України. Окрім інтерв'ю болгарській пресі вони проводили важливі заходи культурного характеру, які стали складовою публічної дипломатії України в Болгарії. Важливими були й їхні проекти з підтримки реабілітації поранених українських військових та дітей, що постраждали внаслідок російської агресії на болгарських курортах.

Список використаних джерел та літератури:

1. Анатолий Крим пише «Тръбата» в България [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=61&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
 2. Балабанов К. В. Институт нештатних (почесних) консулів в Україні / К. В. Балабанов, М. В. Трофименко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2012. – Вип. 105. – Ч. 1. – С. 9–14.
 3. В БАН честват 200 години от рождение на Тарас Шевченко [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: <http://www.consulukr->
- © Анна Тертична, 2019

- plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=178&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
4. Венская Конвенция о консульских сношениях (Вена, 24 апреля 1963 года) [Електронний ресурс] / База даних «Законодавство України» / ВР України. – Режим доступа: http://zakon1.rada.gov.ua/-cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047 – Дата обращения: 20.08.2019. – Название с экрана.
5. Генералното консулство във Варна издаде «Украйна отблизо» [Електронен ресурс] / Българо-украински вести – издание за политика, бизнес, история, култура и спорт. – Режим на достъп: <http://www.ukrpressbg.com/amb-varna-ukrotblizo.html> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
6. Генералното консулство във Варна се сдоби със сайт [Електронен ресурс] / Българо-украински вести – издание за политика, бизнес, история, култура и спорт. – Режим на достъп: <http://www.ukrpressbg.com/ar-amb-2004.html> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
7. Грачевська Т. О. Почесні консульства у двосторонньому співробітництві держав: функціональний вимір [Електронний ресурс] / Т. О. Грачевська // Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. – 2018. – С.113–118. – Режим доступу: <http://jpl.donnu.edu.ua/article/viewFile/5933/5962> – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
8. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби: навч. посібник / Б. І. Гуменюк. – К. : Либідь, 2004. – 248 с.
9. 200 години от творчеството на Тарас Шевченко [Електронен ресурс]. Център за подкрепа на личностно развитие. – Режим на достъп: <https://www.odk-burgas.com/content/200-godini-ot-tvorchestvoto-na-taras-shevchenko> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
10. 19 деца от Чернобил – на почивка в хотел «Хисар» [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=98&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
11. Димитър Георгиев – дарител за Мемориалния комплекс «Кан Кубрат» [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=111&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
12. Димитър Караненов: Украйна има трайно присъствие и перспектива в Бургаския регион [Електронен] / Gramofona.com. – Режим на достъп: <https://www.gramofona.com/intervyu/dimitar-karanenov-ukrayna-ima-trayno-prisastvie-i-perspektiva-v-burgaskiya-region> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
13. Дипломатически корпус [Електронен ресурс] / Република България. Министерство на външните работи. – Режим на достъп: <https://www.mfa.bg/bg/aktualno/protokolenspravochnik/diplomaticheski-korpus> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
14. Дни на Украинска култура в Бургас [Електронен ресурс] / Факел. – Режим на достъп: <https://www.fakel.bg/index.php?t=6433> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
15. Дни на украинската култура за първи път в България [Електронен ресурс] / Дума. – Режим на достъп: <https://duma.bg/dni-na-ukrainskata-kultura-za-parvi-pat-v-balgariya-n49651?go=news&p=list&categoryId=6> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
16. Дни на украинската култура започват от утре [Електронен ресурс] / Община Бургас. – Режим на достъп: <https://www.burgas.bg/bg/news/details/1/31642> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

17. Дни на украинската култура започнаха в Бургас [Електронен ресурс] / Cherga.bg. – Режим на достъп: <https://cherga.bg/bg/dni-na-ukrainskata-kultura-zapochnaaha-v-burgas> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

18. Дни на украинското кино откриха в русе на 7 май [Електронен ресурс] / Радио Русе. – Режим на достъп: <http://radio-ruse.weebly.com/105310861074108010851080/-77> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

19. Драгоманівські студії: матеріали четвъртої та п'ятої наук. конф. «Драгоманівські студії». – Софія, 2011. – 103 с.

20. Дует Павел и Анна Хмара преведоха публиката от класиката до съвременната музика на XX век [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=182&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

21. «Европа 2001» [Електронен ресурс] / Сдружение за българо-украинска дружба и сътрудничество. – Режим на достъп: <http://www.sbuds.org/current.php?id=16&n=192> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

22. Започват дни на украинската култура с тържества в Бургас [Електронен ресурс] / Gramofona.com. – Режим на достъп: <https://www.gramofona.com/art/zapochvat-dni-na-ukrainskata-kultura-s-tarjestva-v-burgas> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

23. Изложба представя един от символите на Украйна [Електронен ресурс] / Русе – град над свободния дух. – Режим на достъп: <http://free-spirit-city.eu/izlojba-predstavuya-edin-ot-simvolite-na-ukraina> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

24. Изложба представя украинската писменост и култура [Електронен ресурс] / Dariknews. – Режим на достъп: <https://dariknews.bg/regioni/dobrich/izlozhba-predstavq-ukrainskata-pismenost-i-kultura-434216> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

25. Инж. Георгиев посрещна украинската трупа [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=187&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

26. Квнтет «Киев» в юбилейно издание на Камерен фестивал – Пловдив [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=172&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

27. Консулска Конвенция між Україною і Республікою Болгарія [Електронний ресурс] / База даних «Законодавство України» / ВР України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100_010 – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.

28. Консулський статут [Електронний ресурс] / База даних «Законодавство України» / ВР України. – Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/127/94> – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.

29. Кристина Нгуен гостува в България [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=46&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

30. Кърджалийски драматично – куклен театър «Димитър Димов» с награда от Украйна. [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=63&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

31. Литературен конкурс «Древна и съвременна Украйна» [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: <http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?lang=2&cat=165> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

© Анна Тертична, 2019

32. Матяш І. Б. Заснування інституту почесних консулів України в 1918 – 1923 рр.: правові засади та ключові особи [Електронний ресурс] / І. Б. Матяш // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2016. – Вип. 127. – Ч. I. – С. 4–13. – Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/apmv/apmv_2016_127_01.pdf – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
33. Медицини университет-Пловдив стартира договориране на академично споразумение с Донецкия национален медицински университет [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=134&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
34. Откриха Кабинет на почетния консул на Украйна в Русе [Електронен ресурс] / bulPhoto. – Режим на достъп: <http://www.bulphoto.com/events/13446> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
35. Откриха Почетното консулство на Украйна в Бургас [Електронен ресурс] / Darik news. – Режим на достъп: <https://dariknews.bg/regioni/burgas/otkriha-pochetno-konsulstvo-na-ukrajna-v-burgas-1193450> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
36. Официалното въвеждане в длъжност [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=16&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
37. Паметник на Одеса даряват братя Бобокови [Електронен ресурс] / Darik news. – Режим на достъп: <https://dariknews.bg/regioni/ruse/pametnik-na-odesa-darqvat-bratq-bobokovi-142567> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
38. Паметник на украинските войни [Електронен ресурс] / Културни новини. – Режим на достъп: https://kulturni-novini.info/news.php?page=news_show&nid=1791&sid=17 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
39. Перший на Балканах пам'ятник українським воякам відкрили у Варні [Електронний ресурс] / Українски вести. – Режим доступу: <http://www.ukrpressbg.com/amb-060414Varna-monument.html> – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
40. Пламен Бобоков награден за «доблестна служба» към Украйна [Електронен ресурс] / Клуб Z. – Режим на достъп: <https://clubz.bg/48699-plamen-bobokov-nagraden-za-doblestna-slujba-kym-ukrajna>. – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
41. Пловдив с две изложби, посветени на Украйна [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=171&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
42. Положення про нештатних (почесних) консулів України [Електронен ресурс] / База даних «Законодавство України» / ВР України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0617-07> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Назва з екрану.
43. Почесне консулство Републики Болгария у Львові [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://consul-bolgaria.com.ua/home.php> – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
44. Почесні консулства України [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства закордонних прав України. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/ua/about-mfa/abroad/honorary-consulates> – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
45. Почетните консули на Украйна в България // Списание «Европа 2001». – 2017. – Брой 3–4. – С. 36–37.

46. Почетното консулство на Украйна в Бургас откри изложба в памет на жертвите на Сталин [Електронен ресурс] / Накратко. – Режим на достъп: <https://nakratko.bg/category/58/99195> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
47. Русенски художници в Одеса [Електронен ресурс] / Аренамедиа. Новини. – Режим на достъп: http://www.arenamedia.net/news.php?newsandpromotion_id=10211 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
48. Седмица на украинското кино в Русе [Електронен ресурс] / Фрамар. – Режим на достъп: <https://forum.framar.bg/topic-t1061.html> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
49. Сцена на кръстопът: Украинците показаха женската любов [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=73&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
50. Традициите на Украйна оживяват в Морското казино на Бургас [Електронен ресурс] / Флагман Само важното. – Режим на достъп: <https://www.flagman.bg/article/64720> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
51. Трофименко М. В. Публічна дипломатія малих держав / М. В. Трофименко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія / за заг. ред. К. В. Балабанова. – 2016. – Вип. 16. – С. 329–336.
52. У Варні уже працює генеральне консулство України [Електронен ресурс] / Българо-украински вести. – Режим достъпу: <http://www.ukrpressbg.com/ar-amb-2002.html> – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
53. У Запоріжжі відкрили Почесне консулство Республіки Болгарія [Електронен ресурс] / Укрінформ. – Режим достъпу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2458578-uzaporizzi-vidkrili-pocesne-konsulstvo-bolgarii.html>. – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.
54. Украинка представя Петрикивската живопис в Пловдив [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=96&template=consul&lang=2 – Назва з екрану. – Дата звернення: 20.08.2019.
55. Украинска поезия в световния ден на поезията [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=194&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
56. Украински театър от Лвов на «Сцена на Кръстопът» [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=220&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
57. Украински художници гостуват в Русе [Електронен ресурс] / Културни новини. – Режим на достъп: https://kulturni-novini.info/news.php?page=news_show&nid=6298&sid=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
58. Украинският дует Гринченко – Лопатински – магьосници в музикалната игра [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=199&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.
59. Украинско изкуство от хартия в града под тепетата [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=221&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

60. Украйна закрива консулство във Варна и още 8 града [Електронен ресурс] / Украински вестни. – Режим на достъп: <http://www.ukrpressbg.com/ar-ambassada-2014.html> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

61. Фотоизложба «Украинско село» в Пловдив [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=125&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

62. Фотоизложба откриват в Русе [Електронен ресурс] / БНР. – Режим на достъп: <https://bnr.bg/shumen/post/100834864/fotoizlojba-otkrivat-v-ruse> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

63. 60 деца сираци от Украйна на море в Китен [Електронен ресурс] / News Cafe. – Режим на достъп: https://www.webcafe.bg/newscafe/obshtestvo/id_498665999 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

64. Център за култура и дебат «Червената къща» представя [Електронен ресурс] / Фейсбук. – Режим на достъп: <https://www.facebook.com/ukr.embassy.bg/posts/1952292504995064/> – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

65. Юрий Андрухович с романът «Дванадесетте обръча» в Пловдив [Електронен ресурс] / Почетно консулство на Украйна в Пловдив. – Режим на достъп: http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=144&template=consul&lang=2 – Дата на посещение: 20.08.2019. – Название от екран.

66. Kevin D. Stringer, Ph.D. Sovereign Liechtenstein: the Soft Power Projection of a Very Small State [Електронен ресурс] // Faculty of Business and International Relations Webster University Centre for Small State Studies Institute of International Affairs ММХІІІ. – 2013. P. 37–41. – Режим достъпу: https://ams.hi.is/wp-content/uploads/old/liechtenstein_layout_final.pdf – Дата звернення: 20.08.2019. – Назва з екрану.

References:

1. Anatoliy Krym pyshe «Trъbata» v Vълharyia. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=61&template=consul&lang=2.

2. Balabanov, K. V., & Trofymenko, M. V. (2012). Instytut neshtatnykh (pochesnykh) konsuliv v Ukraini. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, 105, 1, 9–14.

3. V BAN chestvat 200 hodyny ot rozhdenye na Taras Shevchenko. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=178&template=consul&lang=2.

4. Venskaia Konventsyia o konsulskykh snosheniakh (Vena, 24 apreliia 1963 hoda). / *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»*. *VR Ukrainy*. Retrieved from http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047.

5. Heneralното konsulstvo във Varna yzdade «Ukraina otblyzo». *Vълharo-ukraynsky vesty – yzdanye za polytyka, byznes, ystoriia, kultura y sport*. Retrieved from <http://www.ukrpressbg.com/amb-varna-ukrotblizo.html>.

6. Heneralното konsulstvo във Varna se sdoby със sait. *Vълharo-ukraynsky vesty – yzdanye za polytyka, byznes, ystoriia, kultura y sport*. Retrieved from <http://www.ukrpressbg.com/ar-amb-2004.html>.

7. Hrachevska T. O. (2018). Pochesni konsulstva u dvostoronnomu spivrobotnytstvi derzhav: funktsionalnyi vymir. *Politychni problemy mizhnarodnykh system ta hlobalnoho rozvytku*. Retrieved from <http://jpl.donnu.edu.ua/article/viewFile/5933/5962>.

8. Humeniuk, B. I. (2004). *Osnovy dyplomatychnoi ta konsulskoi sluzhby: navch. posibnyk*. K.: Lybid.
9. 200 hodyny ot tvorchestvoto na Taras Shevchenko. *Centar za podkrepa na lichnosno razvitie*. Retrieved from <https://www.odk-burgas.com/content/200-godini-ot-tvorchestvoto-na-taras-shevchenko>.
10. 19 detsa ot Chernobyl – na pochyvka v khotel «Khysar». *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=98&template=consul&lang=2.
11. Думьтър Георгиев – дартел за Memoryalnia kompleks «Kan Kubrat». *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=111&template=consul&lang=2.
12. Думьтър Караненов: Ukraina yma traino prysъstvye y perspektyva v Burhaskyia rehyon. *Gramofona.com*. Retrieved from <https://www.gramofona.com/intervyu/dimitar-karanenov-ukrayna-ima-trayno-prisastvie-i-perspektiva-v-burgaskiya-region>.
13. Dyplomatychesky korpus. *Republyka Bъlharyia. Mynysterstvo na vъnshnyte raboty*. Retrieved from <https://www.mfa.bg/bg/aktualno/protokolen-spravochnik/diplomaticheski-korpus>.
14. Dny na Ukraynska kultura v Burhas. *Fakel*. Retrieved from <https://www.fakel.bg/index.php?t=6433>.
15. Dny na ukraynskata kultura za ръвну рът v Bъlharyia. *Duma*. Retrieved from <https://duma.bg/dni-na-ukraynskata-kultura-za-parvi-pat-v-balgariya-n49651?go=news&p=list&categoryId=6>.
16. Dny na ukraynskata kultura zapochvat ot utre. *Obshchyna Burhas*. Retrieved from <https://www.burgas.bg/bg/news/details/1/31642>.
17. Dny na ukraynskata kultura zapochnakha v Burhas. *Cherga.bg*. Retrieved from <https://cherga.bg/bg/dni-na-ukraynskata-kultura-zapochnaha-v-burgas>.
18. Dny na ukraynskoto kyno otkrykha v ruse na 7 mai. *Radyo Ruse*. Retrieved from <http://radio-ruse.weebly.com/105310861074108010851080/-77>.
19. *Drahomanivski studii: materialy chetvertoi ta piatoi nauk. konf. «Drahomanivski studii»*, Sofiia, 2011.
20. Duet Pavel y Anna Khmara prevedokha publykata ot klasykata do съvremennata muzyka na KhKh vek. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=182&template=consul&lang=2.
21. «Evropa 2001». *Sdruzhene za bъlharo-ukraynska druzhba y съtrudnychestvo*. Retrieved from <http://www.sbuds.org/current.php?id=16&n=192>.
22. Zapochvat dny na ukraynskata kultura s търzhestva v Burhas. *Gramofona.com*. Retrieved from <https://www.gramofona.com/art/zapochvat-dni-na-ukraynskata-kultura-s-tarjestva-v-burgas>.
23. Yzlozhba predstavia edyn ot symvolyte na Ukraina. *Ruse – hrad na svobodnyia dukh*. Retrieved from <http://free-spirit-city.eu/izlojba-predstavya-edin-ot-simvolite-na-ukraina>.
24. Yzlozhba predstavia ukraynskata pysmenost y kultura. *Dariknews*. Retrieved from <https://dariknews.bg/regioni/dobrich/izlozhba-predstavq-ukraynskata-pismenost-i-kultura-434216>.
25. Ynzh. Georгиев posreshchna ukraynskata trupa. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=187&template=consul&lang=2.
26. Kvyntet «Kyev» v yubyleino yzdanye na Kameren festyval – Plovdiv. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdiv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=172&template=consul&lang=2.

27. Konsulska Konventsiia mizh Ukrainoiu i Respublikoiu Bolhariia. *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». VR Ukrainy.* Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100_010.

28. Konsulskyi statut. *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». VR Ukrainy.* Retrieved from <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/127/94>.

29. Krystyna Nhuen hostuva v Bъlhariia. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv.* Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=46&template=consul&lang=2.

30. Kъrdzhalyisky dramatychno – kuklen teatr «Dymytъr Dymov» s nahrada ot Ukraina. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv.* Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=63&template=consul&lang=2.

31. Lyteraturen konkurs «Drevna y sъvremenna Ukraina». *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv.* Retrieved from <http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?lang=2&cat=165>.

32. Matiash, I. B. (2016). Zasnuvannia instytutu pochesnykh konsuliv Ukrainy v 1918 – 1923 rr.: pravovi zasady ta kliuchovi osoby. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, 127, I, 4–13. Retrieved from http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/apmv/apmv_2016_127_01.pdf.

33. Medytsynsky unyversytet-Plovdyv startyra dohovoryrane na akademychno sporazumene s Donetskyia natsyonalen medytsynsky unyversytet. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv.* Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=134&template=consul&lang=2.

34. Otkrykha Kabynet na pochetnyia konsul na Ukraina v Ruse. *bulPhoto.* Retrieved from <http://www.bulphoto.com/events/13446>.

35. Otkrykha Pochetnoto konsulstvo na Ukraina v Burhas. *Darik news.* Retrieved from <https://dariknews.bg/regioni/burgas/otkriha-pochetnoto-konsulstvo-na-ukrajna-v-burgas-1193450>.

36. Ofytsyalnoto vъvezhdane v dlъzhnost. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv.* Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=16&template=consul&lang=2.

37. Pametnyk na Odesa dariavat bratia Bobokovy. *Darik news.* Retrieved from <https://dariknews.bg/regioni/ruse/pametnik-na-odesa-darqvat-bratq-bobokovi-142567>.

38. Pametnyk na ukraynskyte voyny. *Kulturny novyny.* Retrieved from https://kulturni-novini.info/news.php?page=news_show&nid=1791&sid=17.

39. Pershyi na Balkanakh pamiatnyk ukrainskym voiakam vidkryly u Varni. *Ukraynsky vesty.* Retrieved from <http://www.ukrpressbg.com/amb-060414Varna-monument.html>.

40. Plamen Bobokov nahraden za «doblestna sluzhba» kъm Ukraina. *Klub Z.* Retrieved from https://clubz.bg/48699-plamen_bobokov_nagraden_za_doblestna_slujba_kym_ukrajna.

41. Plovdyv s dve yzlozhby, posveteny na Ukraina. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv.* Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=171&template=consul&lang=2.

42. Polozhennia pro neshtatnykh (pochesnykh) konsuliv Ukrainy. *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». VR Ukrainy.* Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0617-07>.

43. *Pochesne konsulstvo Respubliki Bolhariia u Lvovi.* Retrieved from <http://consul-bulgaria.com.ua/home.php>.

44. Pochesni konsulstva Ukrainy. *Cait Ministerstva zakordonnykh prav Ukrainy.* Retrieved from <https://mfa.gov.ua/ua/about-mfa/abroad/honorary-consulates>.

45. Pochetnyte konsuly na Ukraina v Bъlhariia. (2017). *Spysanye «Evropa 2001»*. 3–4, 36–37.

46. Pochetnoto konsulstvo na Ukraina v Burhas otkry yzlozhba v pamet na zhertyte na Stalyn. *Nakratko*. Retrieved from <https://nakratko.bg/category/58/99195>.
47. Rusensky khudozhnytsy v Odesa (2011). *Drahomanivski studii: materialy chetvertoi ta piatoi nauk. konf. «Drahomanivski studii»*, Sofiia, 4.
48. Sedmytsa na ukraynskoto kyno v Ruse. *Framar*. Retrieved from <https://forum.framar.bg/topic-t1061.html>.
49. Stsena na kǎstorpǎt: Ukraynsyte pokazakha zhenskata liubov. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=73&template=consul&lang=2.
50. Tradytsyyte na Ukraina ozhyviavat v Morskoto kazyno na Burhas. *Flahman Samo vazhnoto*. Retrieved from <https://www.flagman.bg/article/64720>.
51. Trofymenko, M. V. (2016). Publichna diplomatiia malykh derzhav. In K. V. Balabanova (Ed.), *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Istorii. Politolohiia*, 16, 329–336.
52. U Varni uzhe pratsiuie heneralne konsulstvo Ukrainy. *Bǎlharo-ukraynsky vesty*. Retrieved from <http://www.ukrpressbg.com/ar-amb-2002.html>.
53. U Zaporizhzhii vidkryly Pochesne konsulstvo Respubliky Bolhariia. *Ukrinform*. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2458578-u-zaporizzi-vidkrili-pocesne-konsulstvo-bolgarii.html>.
54. Ukrainka predstavia Petrykyvskata zhyvopys v Plovdyv. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=96&template=consul&lang=2.
55. Ukraynska poeziia v svetovnyia den na poeziyata. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=194&template=consul&lang=2.
56. Ukraynsky teatǎr ot Lvov na «Stsena na Kǎstorpǎt». *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=220&template=consul&lang=2.
57. Ukraynsky khudozhnytsy hostuvat v Ruse. *Kulturny novyny*. Retrieved from https://kulturni-novini.info/news.php?page=news_show&nid=6298&sid=2.
58. Ukraynskiyat duet Hrynchenko – Lopatynsky – mahosnytsy v muzykalnata yhra. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=199&template=consul&lang=2.
59. Ukraynsko yzkustvo ot khartyia v hrada pod tepetata. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=221&template=consul&lang=2.
60. Ukraina zakryva konsulstvo vǎv Varna y oshche 8 hrada // *Ukraynsky vesty*. Retrieved from <http://www.ukrpressbg.com/ar-ambassada-2014.html>.
61. Fotoyzlozhba «Ukrainsko selo» v Plovdyv. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=125&template=consul&lang=2.
62. Fotoyzlozhba otkryvat v Ruse. *BNR*. Retrieved from <https://bnr.bg/shumen/post/100834864/fotoizlojba-otkrivat-v-ruse>.
63. 60 detsa syratsy ot Ukraina na more v Kyten. *News Cafe*. Retrieved from https://www.webcafe.bg/newscafe/obshtestvo/id_498665999.

64. Тsentър за kultura y debat «Chervenata къshta» predstavia. *Facebook*. Retrieved from <https://www.facebook.com/ukr.embassy.bg/posts/1952292504995064>.

65. Yuryi Andrukhovych s romanъt «Dvanadesette obrъcha» v Plovdyv. *Pochetno konsulstvo na Ukraina v Plovdyv*. Retrieved from http://www.consulukr-plovdiv.bg/index.php?step=module_action&modname=blog&modaction=view&blog_id=144&template=consul&lang.

66. Stringer, Kevin D. (2013). Sovereign Liechtenstein: the Soft Power Projection of a Very Small State (Doctoral dissertation). Faculty of Business and International Relations Webster University Centre for Small State Studies Institute of International Affairs, MMXIII. Retrieved from https://ams.hi.is/wp-content/uploads/old/liechtenstein_layout_final.pdf.

Anna Tertychna, *Doctoral Candidate*
Counsellor
Ministry for Foreign Affairs of Ukraine
Kyiv, Ukraine

GENERAL CONSULATE AND HONORARY CONSULATES OF UKRAINE IN BULGARIA: CONTRIBUTION TO DEVELOPMENT OF PUBLIC DIPLOMACY

Abstract. *The article analyses achievements of the General consulate and honorary consulates of Ukraine in Bulgaria in the field of public and cultural diplomacy, their contribution towards shaping a positive image of Ukraine among the Bulgarian people and intercultural communication between the Ukrainian and Bulgarian people. It focuses on the public activities of the Consulate General of Ukraine in Varna that operated from 2002 till 2014 as well as on the cultural diplomacy activities of the Honorary Consuls of Ukraine in Burgas, Plovdiv and Ruse. It analyses international agreements regulating the activities of the General consulate and honorary consulates in the area of cultural and humanitarian exchange. The article identifies priority areas of support for interliterary, musical and theatrical exchange, which have become dominant in the honorary consulates' activities. It is important to highlight the assistance of the Honorary Consuls with consolidation and operation of the Ukrainian community in Bulgaria and in uniting the Ukrainian youth.*

It has been found that the activities of the Honorary Consuls of Ukraine to Bulgaria prove that it is important to appoint to such positions people who have relevant experience in establishing business contacts with the Ukrainian partners and wish to promote presentation of the Ukrainian cultural heritage in Bulgaria. The study shows that each Honorary Consul of Ukraine to Bulgaria is currently mostly independent in determining priority areas of development of intercultural contacts between Ukraine and Bulgaria. It also shows a difference in the qualitative and quantitative indicators of their performance in this area as well as in the content of the Ukrainian cultural products. In this regard, it may be relevant to strengthen coordination and leverage on the resources of the honorary consulates of Ukraine in their cooperation with public institutions that are responsible for popularization of the Ukrainian culture abroad. In addition, the honorary consulates can become additional tools in promoting the activities of the Ukrainian Institute established in 2018.

Key words: *Ukraine, Bulgaria, cultural and public democracy, intercultural exchange, relations between Ukraine and Bulgaria.*

Надійшла до редколегії 17.09.2019